

verkeerseducatieve Route voor fietsers in Sint-Pieters

verkeersvaardigheden inoefenen

Inhoud

INLEIDING	4
1. MET DE GROEP OP STAP	6
2. BETROKKENEN BIJ DE VERO	7
3. ALGEMENE VUISTREGELS EN TIPS	8
4. DIDACTISCHE AANPAK	11
5. INFO OVER DEZE VERO VOOR FIETSERS	14

Het parcours stap voor stap

1. Blankenbergse steenweg / Tempelhof / Sint-Paulusstraat	15
1.1 Korte briefing voor het vertrek aan cultuurcentrum de dijk	15
1.2 Rechts rijden op het fietspad en bij het naderen van een zebrapad rekening houden met overstekende voetgangers	16
1.3 Rechts afslaan in het Tempelhof	17
1.4 Voorrang of niet geven aan het verkeer komende van rechts in Tempelhof	17
1.5 Links afslaan naar de Sint-Paulusstraat	18
2. Potentestraat/Blankenbergse Steenweg	20
2.1 Links afslaan in de Potentestraat (= herhaling 1.5)	20
2.2 Rechts afslaan naar het fietspad naast de Blankenbergse Steenweg (= herhaling 1.3) En daarbij rekening houden met voorrangsregels	20
2.3 Fietsen op een fietspad buiten de rotonde	21
3. Scheepsdalebrug / Sint-Pieterskaai	22
3.1 Oversteken van een drukke weg door gebruik te maken van zogenaamde huppelmarkeringen aan de verkeerslichten	22
3.2 Voldoende rechts op een tweerichtingsfietspad fietsen	22
3.3 Links afslaan in de Slachthuisstraat daarbij rekening houdend met het verkeerslicht voor fietsers	23

4. Slachthuisstraat / Sint-Pieterszuidstraat	24
4.1 Opgepasst voor de dode hoek van afslaan (vracht)wagens	25
4.2 Op een tweerichtingsfietspad buiten de rotonde fietsen (= herhaling 2.3)	26
5. Sint-Pietersgroenestraat / Karel Ledeganckstraat	27
Voldoende rechts houden op het tweerichtingsfietspad naast de Sint-Pietersgroenestraat (= herhaling 3.2)	27
5.1 Oversteken van een vrij drukke weg	27
5.2 Een onverwachte hindernis veilig kunnen voorbij steken	28
5.3 Rechts afslaan op het fietspad naast de Blankenbergse Steenweg (= herhaling oefeningen 1.3 En 2.2)	29
6. Blankenbergse Steenweg / terug naar startpunt	30
6.1 Opgelet voor uitstappende reizigers van de bus langs dit fietspad	30
6.2 Oversteken van een drukke weg door gebruik te maken van verkeerslichten met extra huppelmarkering (herhaling 3.1)	31
6.3 Je fiets correct stallen en afsluiten	31
6. VERKEERSBORDENFICHE	32
7. WAT BETEKENT	34
COLOFON	35

INLEIDING

In maart 2017 werd in het **Tienpuntenactieplan Veilige Schoolomgevingen** van stad Brugge de ontwikkeling van jaarlijks één nieuwe verkeerseducatieve route voor fietsers in een Brugse deelgemeente voorzien. Na Assebroek en Sint-Andries zijn er vanaf 2020 ook bewegwijzerde routes in **Sint-Michiels** én **Sint-Pieters**.

Zo'n **VerkeersEducatieve ROute** of **VERO** is een vast uitgestippelde route (hier voor fietsers) in een gemeente langs verkeerssituaties die leerrijk zijn voor kinderen.

Samen de straat opgaan houdt een leerproces in. Je leert over het verkeer, de verkeersborden en -regels, je eigen houding op straat én over de mate waarin weggebruikers met elkaar rekening houden.

De route zelf werd door een werkgroep met schooldirecties, lokale politie, stad Brugge en vzw Mobil21 uitgestippeld na een online bevraging van de leerlingen uit de derde graad van alle betrokken basisscholen en met medewerking van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

Doelstellingen van een verkeerseducatieve route, gelinkt aan de eindtermen van het basisonderwijs zijn:

- Kinderen leren als voetganger en fietser veilig deelnemen aan het verkeer.
- Kinderen maken al doende kennis met het verkeersreglement (de basisverkeersborden en -regels).
- Kinderen kunnen anticiperen op het gedrag van andere weggebruikers.
- Kinderen raken vertrouwd met diverse verkeerssituaties in de ruime buurt en op weg naar school.

Foto : opening eerste Brugse verkeerseducatieve route te Assebroek

Voordelen van zo'n verkeerseducatieve route voor fietsers in Brugge:

- Het is een realistische en bewegwijzerde route in de schoolomgeving met begeleidende info voor verkeers- en mobiliteitseducatie in de praktijk.
- Kinderen kunnen hun vaardigheden als fietser regelmatig oefenen.
- Je kan de route geheel of gedeeltelijk afleggen, bij voorbeeld terwijl je met de klas een verplaatsing naar elders maakt.
- Je legt de route op je eigen tempo af.
- Als je (groot)ouders erover informeert, dan kunnen ook zij zelf met hun (klein)kinderen gaan oefenen.

Deze handleiding beschrijft een **VERO met de fiets**. Het is een **leidraad vooral bedoeld voor leerkrachten** die kinderen in de praktijk vertrouwd willen maken met het dagelijks verkeer. Ook ouders en begeleiders kunnen die eventueel via www.brugge.be/verkeerseducatieve-route online raadplegen.

De handleiding bestaat uit:

- een inleiding
- een kaart met de route
- fiches met telkens:
 - een korte situatieschets
 - informatie bij de situatie, een verkeersbord of -regel
 - een of meer oefeningen die je ter plekke kan doen
 - foto's bij de route
- een fiche met verkeersborden en hun betekenis
- een verklarende lijst met verkeers termen

Als je de route aflegt in de volgorde zoals beschreven in de tekst, dan volgen de foto's elkaar op. De foto's kan je ter voorbereiding of nabespreking van de oefeningen gebruiken in de klas. Daarvoor is ook een extra powerpoint-presentatie beschikbaar die aan alle leerkrachten werd (kan worden) bezorgd.

Veel fietsplezier!

1 MET DE GROEP OP STAP

Kinderen maken veel verplaatsingen in groep. Ook de VERO zullen ze aanvankelijk in groepjes (best met maximaal een tiental leerlingen) afleggen.

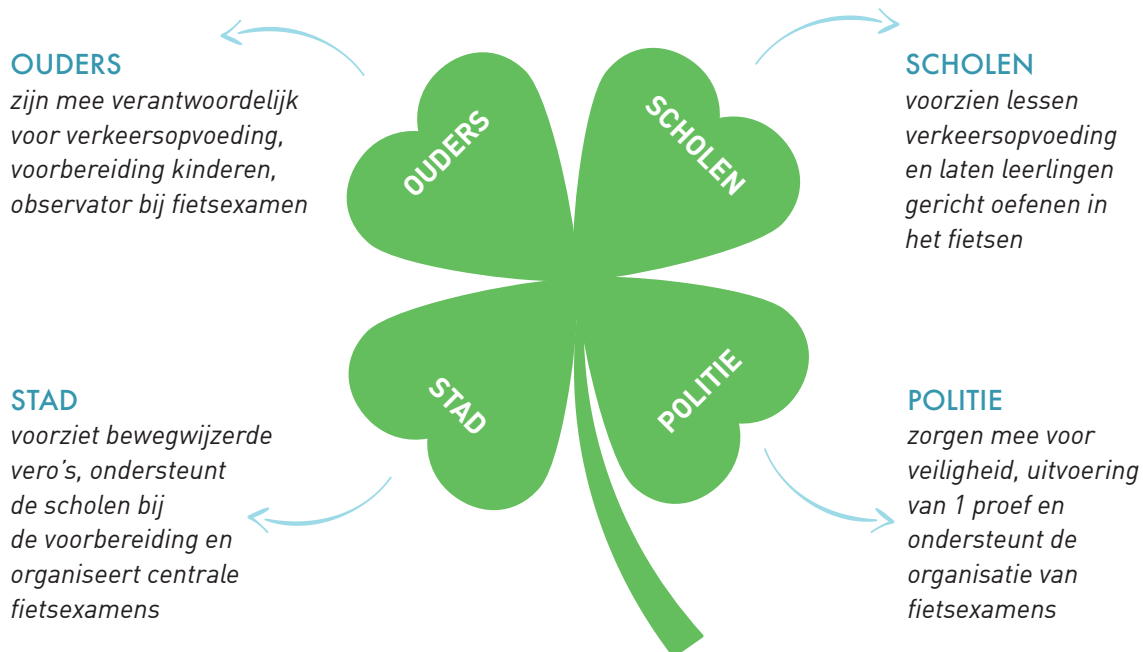
ENKELE TIPS OM MET LEERLINGEN IN GROEP TE FIETSEN:

- **Verwittig steeds tijdig de ouders** dat de fietsen **wettelijk in orde** moeten zijn ! Vergeet ook zeker niet de bandenspanning, hoogte van het zadel en loszittende onderdelen te controleren.
- De leerlingen kunnen ook nog zelf een korte **controle van hun fiets** doen. **Voor de leerlingen in groep vertrekken**, laat je hen een rondje op de speelplaats rijden, dit is een minimum om na te gaan of elke leerling zijn/haar fiets voldoende onder controle heeft.
- Om als groep goed zichtbaar te zijn vanop een afstand, zijn **fluohesjes** een must. De begeleiders dragen beter een hesje in een andere kleur om zo goed het begin en einde van de groep te zien. Ook dragen zij een **armband met wegkapitein** en een **C3-bordje** zodat ze het verkeer kunnen stilleggen bij het oversteken met een groep fietsers.
- De begeleiders spreken best vooraf met de leerlingen een duidelijk **teken** af wanneer moet worden gestopt (fluitsignaal, ...).
- Bezorg aan de extra begeleiders (ouders of grootouders) best voor het vertrek het **telefoonnummer** van de school en verwittig de directie van je vertrek.
- Als groep blijf je **bij elkaar**, ook bij pech.
- Draag een **fietshelm**. Een helm beschermt je hoofd als je tegen de stoeprand, een muur botst of op de grond valt.

2 BETROKKENEN BIJ DE VERO

PARTNERSHIP IN VERO

LEERKRACHTEN EN (GROOT)OUDERS

Zij zijn de belangrijkste verkeersopvoeders. Dankzij de VERO kunnen zij samen met de kinderen verkeerssituaties nog beter onder de knie krijgen. Ouders of grootouders kunnen hun (klein) kinderen begeleiden bij het voorbereiden op een fietsproef en zich als observator tijdens het fietsexamen kandidaat stellen.

PREVENTIEDIENST STAD EN DE LOKALE POLITIE BRUGGE

Stad Brugge heeft de route in Sint-Pieters bewegwijzerd. Je vindt de route volledig beschreven in deze handleiding. De borden kunnen ook interessant zijn voor buurtbewoners en passanten, ze wijzen erop dat er kinderen in de buurt kunnen fietsen en dat men dus best extra voorzichtig is. Ook zal later nog een groot infopaneel worden geplaatst aan het startpunt van de route nabij CC De Dijk.

3 ALGEMENE VUISTREGELSEN TIPS

WAT KUN JE VOORAF DOEN?

- Elk stukje van de openbare weg (voetpad, gelijkgrondse berm, fietspad, zebrapad, verkeersplateau, ...) goed bekijken en leren benoemen.
- Bijzondere aandacht geven aan het stoppen vooraleer de straat over te steken!
- Bij uitstappen met je klas op diverse plaatsen regelmatig even bespreken waar je het best fietst.

WELKE TIPS KUN JE VOORAF GEVEN?

- Bijzondere aandacht om nooit over te steken in een bocht! In dit geval best even verder stappen of fietsen tot waar je zelf een goed zicht hebt én waar je zelf beter gezien wordt.
- Je fietst steeds op het fietspad of rechts op de rijbaan als er geen fietspaden zijn.
- Ook als fietser haal je best nooit (bv. andere fietsers) in bij een bocht.
- Een kruispunt steek je steeds recht over.
- Durf als fietser je plaats innemen: hou ongeveer 1 meter afstand ten opzichte van de rand van de weg of van geparkeerde auto's.

IS FIETSEN OP HET VOETPAD TOEGELATEN VOOR JONGERE KINDEREN?

Sedert de zomer van **2019** geldt hiervoor de volgende regelgeving: Fietzers **jonger dan 10 jaar** mogen vanaf 2019 **in alle omstandigheden** de trottoirs en verhoogde bermen volgen.

DE WETTELIJKE UITRUSTING VAN DE FIETS.

Elk jaar in oktober en november kunnen Brugse scholen beroep doen op de preventiedienst en lokale politie Brugge voor een preventieve fietscontrole op school.

Op de volgende pagina vind je de nodige info om ook zélf samen met de leerlingen de fietsen na te kijken. Het best doe je elke keer nog een korte controle voor je met de klas gaat fietsen.

Ter illustratie vind je op de volgende pagina een fietscontrolekaart van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde waarmee je als leerkracht zelf ook op een ander moment in het schooljaar aan de slag kan. Je kan die kaart bv. ook gebruiken enkele weken voor de individuele fietsproef.

HOE IS EEN FIETS WETTELIJK UITGERUST?

We maken een **onderscheid tussen verschillende soorten fietsen**.

Per fiets zijn verschillende wettelijk onderdelen verplicht:

1. GEWONE FIETSEN

OVERDAG

- een **fietsbel** hoorbaar tot op 20 meter
- twee **goede remmen**: een rem voor- en achteraan. Kinderfietsen met een wieldiameter kleiner dan 50 centimeter moeten slechts één rem hebben
- volgende **reflectoren**:
 - een witte reflector vooraan
 - een rode reflector achteraan
 - op elke pedaal twee oranje of gele reflectoren
 - op elk wiel twee gele of oranje reflectoren vastgemaakt aan de spaken en/of op elke band twee witte reflecterende stroken

BIJ ZICHTBAARHEID minder dan 200 METER

Lichten en reflectoren zijn verplicht op ALLE fietsen waarmee je op de openbare weg rijdt **tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag** en als het niet mogelijk is om duidelijk te zien op een afstand van 200 meter.

Zorg dus altijd voor goede lichten op de fiets en neem eventueel ook een reservelichtje mee, zo kom je niet voor verrassingen te staan. Lichten mogen op de fiets, op de fietser of op de boekentas goed zichtbaar bevestigd worden en ze mogen knipperen. Zorg ervoor dat de batterijen voldoende opgeladen zijn.

Verder moeten uiteraard **de banden, de ketting, het stuur** en **het zadel** in orde zijn.

TIP: Je **schooltas** maak je goed vast achter op de fiets of draag je op je rug. Neem nooit bagage mee in je hand of aan het stuur.

2. KOERSFIETSEN, TERREINFIETSEN EN KINDERFIETSEN

OVERDAG

- een **fietsbel** hoorbaar tot op 20 meter
- twee **goede remmen**: een rem voor- en achteraan (Kinderfietsen met een wieldiameter kleiner dan 50 centimeter moeten slechts één rem hebben)
- als je fiets minimum 1 **spatbord** heeft moet een extra rode (achteraan) en witte reflector (vooraan) voorzien worden

BIJ ZICHTBAARHEID minder dan 200 METER

- Dan moeten deze fietsen beschikken over alle wettelijke reflectoren en verlichting zoals voorzien bij een gewone fiets.

MEE?

VEILIG NAAR SCHOOL

Wettelijk verplichte uitrusting

Verlichting:

's Nachts, of als het zicht beperkt is tot 200 meter, moet je fiets verlicht zijn. Voraan moet je een wit of geel licht hebben en achteraan een rood. Dat mag vaste of losse fietsverlichting zijn die mag knipperen of permanent mag branden.

Bijkomende aandachtspunten:

- ✓ **Zadel:** stevig vastgezet op de juiste hoogte (bal van beide voeten op de grond).
- ✓ **Stuur:** stevig vastgezet, iets hoger dan het zadel.
- ✓ **Wielen:** stevig vastgezet, zonder speling.
- ✓ **Spoken:** strak aangespannen.
- ✓ **Velgen:** niet vervormd.
- ✓ **Banden:** goed opgepompt, geen scheuren, uitstulpingen of afgesleten loopvlak.
- ✓ **Ketting:** goed gesmeerd, met ongeveer 1 cm speling.
- ✓ **Pedalen en trapas:** geen speling.
- ✓ **Frame:** geen roest of beschadiging.

www.verkeersouders.be

Vlaanderen
VERBODING WIKI

VSV
IEDEREEN MEE

VOORRANG OF NIET VOOR FIETSERS?

Er leeft heel wat onduidelijkheid over voorrang of niet bij fietsers.

Hoe zit die voorrangsregeling nu precies in elkaar?

- Hebben fietsers steeds voorrang op een fietspad?
- Wie heeft voorrang op een fietsoversteekplaats of bij een zgn. 'huppelmarkering'?
- Wat met de voorrang indien er fietssuggestiestroken op het wegdek werden aangebracht?
- Wat is precies de voorrangsregeling op een fietssnelweg?
- En hoe is dit in een fietsstraat?

Alle info hierover werd in 2018 op een overzichtelijke manier onder meer verzameld via <https://fietssnelwegen.be/nieuws/voorrangsregels-voor-fietsers-wat-mag-wel-of-niet>

4 DIDACTISCHE AANPAK

Heel wat scholen maken ondertussen gebruik van de didactische leerlijn fietsen van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) die reeds start van in de jongste kleuterklas tot het 6de leerjaar. Als evaluatietool werd tevens verschillende fietskwesties na iedere graad voorzien.

Meer info over deze leerlijnen is te vinden via www.verkeeropschool.be/leerlijnen

Door je te registreren via www.hetgrotefietsexamen.be wordt een gratis lespakket toegestuurd met bij voorbeeld diverse oefen fiches. Je kunt deze ook inzetten om vooraf in een veilige omgeving voldoende de verkeersvaardigheden in te oefenen.

Zo'n fietsparcours om op de speelplaats met kleuters of lagere schoolkinderen te oefenen, kun je ook ontlenen bij stad Brugge/lokale politie Brugge.

Meer info via www.brugge.be/verkeerseducatie

IN DE KLAS EN/OF THUIS

- We verwachten dat alle leerlingen van het zesde leerjaar die oefenen voor Het Grote Fietsexamen langs één van de veros in Brugge vooraf in het **vijfde leerjaar**, al deelnamen aan **de Grote Verkeersstoets** van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde www.verkeersstoets.be. We vergelijken dit steeds met een auto-rijexamen waar je eerst het theoretisch examen moet afleggen vooraleer het praktijkexamen op de openbare weg aan te vatten.
- Deze **brochure** is ook te downloaden via www.brugge.be/verkeerseducatieve-route.
- Verder is er uiteraard de mogelijkheid om via google streetview de hele route in klas op het smartboard te verkennen.
- Ook nadat je de route hebt afgelegd, kan je aan de hand van de foto's in de **powerpointpresentatie** bepaalde situaties, oefeningen en verkeersborden uitgebreider bespreken in de klas.
- Vanaf 2021 bieden de preventiedienst stad en de lokale politie ook de mogelijkheid aan scholen om een **set virtual reality brillen** met stuurtjes en bijhorende app VRkeer te ontlenen. Daarmee kunnen leerkrachten heel gericht én didactisch goed doordacht in de klas zelf (dus nog in een veilige omgeving) groepjes leerlingen zeven verschillende belangrijke verkeersvaardigheden in drie diverse moeilijkheidsgraden laten oefenen. We sturen de scholen in het schooljaar 2020-2021 meer info hierover.
- Vanaf eind 2021 komt er ook een **educatief filmpje** over de vero Sint-Pieters voor klas- én thuisgebruik.

OP DE SPEELPLAATS

Leerlingen moeten, voor ze in het echte verkeer fietsen, voldoende fietsvaardig en vertrouwd met de basisverkeersregels zijn. Dat kan door vooraf voldoende fietsvaardigheidsoefeningen te organiseren **op de speelplaats**.

Volgende **vaardigheden** zouden de kinderen al vooraf (best reeds op het einde van de 2de graad!) onder de knie moeten hebben:

- Het gebruik van de versnellingen.
- Omkijken zonder te slingeren.
- De arm uitsteken bij het veranderen van richting.
- Links afslaan.
- Voorrang aan rechts geven.
- Rechts afstappen: het is gemakkelijker en veiliger (kant van het voetpad).

Voor extra **begeleide fietsvaardigheidstraining op school**, kan je bv. een beroep doen op het aanbod '**Meester op de fiets**'. Voor meer info hierover surf je naar www.meesteropdefiets.be

Zowel de preventiedienst als lokale politie beschikt over ondersteunend materiaal hiervoor: het behendigheidsparcours 'Op berenjacht' voor kleuters, een behendigheidsparcours voor de onderbouw en een heus verkeerspark voor de bovenbouw van de lagere school. www.brugge.be/verkeerseducatie

OP STRAAT

- Voor leerlingen op straat fietsen is een minimale kennis van verkeersregels en verkeersborden nodig.
- Ook de fietsen zelf worden best nog even gecontroleerd voor je in groep de straat op gaat.
- Zorg ook steeds dat de kinderen en jijzelf op een reglementaire en veilige plaats staan als je uitleg geeft.
- Blokkeer dus geen fiets- of voetpaden.

ALS EINDPUNT VOLGT EEN EVALUATIEMOMENT... EEN INDIVIDUELE FIETSPROEF LANGS DE VERO

- Een eerste mogelijke evaluatie tussendoor kan via een klas(kring)gesprek gebeuren. Je kan de leerlingen bv. na de eerste verkenning vragen wat hen het meest is bijgebleven van de route en de oefeningen, wat zij veilige en gevaarlijke plaatsen vinden en wat voor hen moeilijk of eerder gemakkelijk leek.

Daarop kan je dan anticiperen in je verdere voorbereiding.

- Nadat voldoende werd geoefend langs de route (de laatste keer best in kleine groepjes van een viertal leerlingen) kun je vragen om deze als huistaak nog een laatste maal individueel samen met een ouder of grootouder te rijden.
- Daarna voorziet stad Brugge samen met de lokale politie, eventueel lokaal verankerde organisaties én met extra hulp vanuit de deelnemende scholen zelf voor de schoolverlaters van alle basisscholen gedurende één of meerdere dagen een individueel fietsexamen. Hieronder enkele foto's die dit illustreren.

HET PARCOURS STAP VOOR STAP

1. BLANKENBERGSE STEENWEG / TEMPELHOF / SINT-PAULUSSTRAAT

1.1 KORTE BRIEFING VOOR HET VERTREK AAN CULTUURCENTRUM DE DIJK

Verzamel aan het pleintje achter de bib op het einde van de oprit naast CC De Dijk. Voorzie hier een korte briefing vooraf rond de plaats van de fietser op de openbare weg.

DE ALGEMENE REGELS ZIJN

- Op **fietspaden** mag je met twee naast elkaar rijden indien je andere weggebruikers van het fietspad niet hindert of in gevaar brengt. Moet je andere weggebruikers kruisen of inhalen, of word je ingehaald, dan fiets je achter elkaar.
- Is er **geen fietspad**, dan mogen fietsers binnen de bebouwde kom met twee naast elkaar rijden op de rijbaan, behalve wanneer kruisen met een tegenligger niet mogelijk is. Buiten de bebouwde kom moeten fietsers achter elkaar rijden bij het naderen van achteropkomend verkeer.
- **Op de rijbaan** hou je best een beetje ruimte vrij langs je rechterkant, anders loop je het risico om van de rijbaan gereden te worden of ga je misschien in de goot rijden met kans op vallen.
- **Let op voor geparkeerde of plots wegrijdende auto's**: ze kunnen plots hun portier openslaan of plots wegrijden vanuit hun parkeerplaats zonder jou vooraf gezien te hebben. Laat best ongeveer 1 meter afstand ten opzichte van de stoeprand of geparkeerde auto's.

1.2. RECHTS RIJDEN OP HET FIETSPAD EN BIJ HET NADEREN VAN EEN ZEBRAPAD REKENING HOUDEN MET OVERSTEKENDE VOETGANGERS.

Let op deze plaats op voor in- en uitstappende busreizigers: doordat er een uitstulpende bushalte is, hebben zij hier geen voorrang bij het oversteken van het fietspad. Indien die strook er niet zou zijn, moeten fietsers stoppen en deze reizigers het fietspad laten oversteken.

Dit gegeven herhalen we later nog eens bij 2 bushaltes aan de overkant van de Blankenbergse Steenweg. **Voor bijkomende uitleg : zie 6.1**

Indien de zebrastrepen doorlopen over het fietspad, hebben de voetgangers die wensen over te steken op het zebrapad voorrang op de fietsers op het fietspad.

Indien de zebrastrepen onderbroken worden op het fietspad, hebben de fietsers voorrang op de voetgangers.

1.3. RECHTS AFSLAAN IN HET TEMPELHOF

Rechts afslaan doe je zo:

- Minder je snelheid.
- Kijk even (links) over je schouder naar auto's die achterop komen aangereden en auto's die komende vanuit de andere richtingen eventueel ook zullen afslaan. Let ook op eventuele voetgangers die voorrang hebben op het zebra pad.
- Steek je arm uit naar rechts om aan te geven aan het achterop rijdend verkeer (fietsers) wat je van plan bent.
- Neem een scherpe bocht naar rechts terwijl je je stuur terug met beide handen vast neemt en rijd voldoende aan de rechterkant de zijstraat het Tempelhof in.

OEFENING

Overloop samen met de leerlingen de verschillende stapjes. Doe de oefening voor. Laat de leerlingen hardop de stapjes herhalen en laat hen oefenen. Vraag daarbij de leerlingen hardop te zeggen wat ze zien en doen, zo krijg je zicht op het proces dat zich afspeelt.

1.4. VOORRANG OF NIET GEVEN AAN HET VERKEER KOMENDE VAN RECHTS IN TEMPELHOF

Rijd het Tempelhof door tot aan het kruispunt met de Sint-Paulusstraat.

Pas onderweg de **voorrangsregels** toe.

Opgelet nabij de parking die naar het sportpark Tempelhof leidt: dit is hier een uitrit van de parking, auto's hebben dus geen voorrang.

1.5. LINKS AFSLAAN NAAR DE SINT-PAULUSSTRAAT

Links afslaan in de Sint-Paulusstraat vlak voor de nieuwe woonwijk met rechts de Walburga Vansteenlandtstraat doe je als volgt:

- Vertraag als je deze zijstraat nadert.
- Kijk over je linkerschouder of het veilig is om af te slaan.
- Steek je linkerarm uit om aan te geven aan de achterop rijdende fietsers en bestuurders dat je links wil afslaan.
- Voor je afslaat kijk je nog even:
 1. of er afslaan voertuigen vanuit de Sint-Paulusstraat komen;
 2. of er auto's van rechts uit de Walburga Vansteenlandtstraat komen aangereden (die hebben voorrang!);
 3. of aanrijdend verkeer vanuit de andere rijrichting komt. (hebben ook voorrang !)
- Houd met beide handen terug het stuur vast en sla de Potentestraat in indien vanuit deze 3 richtingen geen verkeer aankomt.

OEFENING

Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet.

Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens hardop zeggen en laat ze vervolgens zelf één voor één het manoeuvre uitvoeren.

STÉL DAT BIJ HET KRUISPUNT IN DEZE STRAAT ECHTER EEN AGENT STAAT

Ter hoogte van de zijstraat links Paulusstraat is het **tijdens de fietsproef best mogelijk dat een gemachtigd persoon** (hier een wijkinspecteur in uniform) **staat opgesteld**.

In alle gevallen gelden zijn/haar bevelen boven verkeerslichten, -tekens en -regels.

Daarom moet je zeker de vaardigheid van het opvolgen van bevelen van gemachtigd persoon **vooraf in klas en best ook even op de speelplaats inoefenen**.

OEFENING

Vraag aan de kinderen wat volgende tekens van de gemachtigd persoon betekenen:

- **Arm rechtop gestoken:** stoppen voor alle weggebruikers en wie zich op het kruispunt bevindt, moet het kruispunt vrijmaken.
- **De arm of armen horizontaal uitgestrekt:** deze horizontale richting duidt de rijrichting aan waarin de weggebruikers zich mogen verplaatsen.
- **Staat de agent met zijn gezicht of rug naar je toe en wijzen zijn armen dwars op jouw rijrichting,** dan moet je stoppen.
- **Staat de agent in profiel voor je en wijzen zijn armen in dezelfde rijrichting als die waar jij heengaat,** dan mag je doorrijden.

Hoe sla je dan naar links (rechts) af met de agent op dit kruispunt ?

Volgens de wegcode moet je eerst voorbij de agent en dan inslaan. Dit moet in principe ook zo als 2 voertuigen vanuit tegenovergestelde richting op een kruispunt moeten kruisen.

Dit laatste gebeurt in de praktijk echter zelden, maar is wel verplicht.

TIP: Nodig enkele weken voor het fietsexamen doorgaat de lokale wijkinspecteur (wijk politiezone Noord) uit en oefen dit voor het fietsexamen op de speelplaats van de school.

2. POTENTESTRAAT/BLANKENBERGSE STEENWEG

2.1. LINKS AFSLAAN IN DE POTENTESTRAAT (= HERHALING 1.5)

Vertraag als je deze zijstraat nadert.

DE ALGEMENE REGELS ZIJN

- Kijk over je linkerschouder of het veilig is om af te slaan.
- Steek je linkerarm uit om aan te geven aan de achterop rijdende fietsers of bestuurders dat je links wil afslaan.
- Voor je afslaat, kijk je ook nog even of er afslaande voertuigen vanuit de Potentestraat of aanrijdend verkeer vanuit de andere richting komt.
- Houd met beide handen terug het stuur vast en sla de Potentestraat in indien vanuit deze 3 richtingen geen verkeer aankomt.

OEFENING

Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet.

Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens hardop zeggen en laat ze vervolgens zelf één voor één het manoeuvre uitvoeren.

Foto: opgelet voor achteruitrijdende geparkeerde auto's in de Sint-Paulusstraat !

2.2 RECHTS AFSLAAN NAAR HET FIETSPAD NAAST DE BLANKENBERGSE STEENWEG (= HERHALING 1.3) EN DAARBIJ REKENING HOUDEN MET VOORRANGSREGELS

Wijs de leerlingen hier op het bordje met de omgekeerde driehoek en de haaiantanden op het wegdek. Leerlingen stoppen eerst aan de haaiantanden en laten voetgangers oversteken. Daarna mogen ze doorrijden tot aan het zebrapad om te kijken of er geen fietsers rijden op het fietspad. Hier hebben zij dus geen voorrang.

2.3 FIETSEN OP EEN FIETSPAD BUITEN DE ROTONDE

Een rotonde is een rond plein dat je met de rijrichting mee moet volgen.
Hier heb jij als fietser komend van de Blankenbergse Steenweg voorrang op andere fietsers.
Maak gebruik van het fietspad buiten de rotonde.
Je steekt de Oostendse Steenweg over en gebruikt daarbij de aparte strook voor fietsers links naast het zebrapad. (Met een zogenaamde huppelmarkering op het wegdek weet je als fietser hoe je best oversteekt.)
Opgelet: als fietser heb je bij het oversteken geen voorrang op de auto's !

MOGELIJK ALTERNATIEF:

Leerlingen kunnen hier voor het oversteken van de Oostendse Steenweg (rechterfoto) ook van de fiets afstappen en als voetganger met de fiets aan de hand gebruik maken van het zebrapad. Eens ze dan aan de overkant zijn verder rijden op het fietspad richting Scheepsdalebrug.

OEFENING

- Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet.
- Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens hardop zeggen en laat ze vervolgens zelf één voor één het manoeuvre uitvoeren.

3. SCHEEPSDALEBRUG / SINT-PIETERSKAAI

3.1 OVERSTEKEN VAN EEN DRUKKE WEG DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN ZOGENAAMDE HUPPELMARKERINGEN AAN DE VERKEERSLICHTEN

Hier stellen de fietsers zich op net voor de dikke witte streep nabij de verkeerslichten ter hoogte van de voorbehouden strook op het wegdek waar de fietsers (in 2 richtingen) moeten oversteken. Die strook krijgt een extra accent met behulp van een zogenaamde huppelmarkering: wit geschilderde kleine rechthoekige blokjes. De aparte verkeerslichten voor fietsers geven aan wanneer zij mogen oversteken.

3.2 VOLDOENDE RECHTS OP EEN TWEERICHTINGSFIETSPAD FIETSEN

Hier rijdt je op een tweerichtingsfietspad, dus houd voldoende rechts, om geen tegenliggers te hinderen. Pijlen in twee richtingen op het wegdek herinneren je hier aan.

3.3 LINKS AFSLAAN IN DE SLACHTHUISSTRAAT DAARBIJ REKENING HOUDEND MET HET VERKEERSLICHT VOOR FIETSERS (HERHALING 2.1)

Ter hoogte van het oranje knipperende verkeerslicht voor fietsers sla je linksaf naar de Slachthuisstraat. Voor je dit echter doet, moet je wel rekening houden met aanrijdende fietsers komende uit de tegenovergestelde richting. In de Slachthuisstraat rijdt je aan de rechterkant van de weg het aanliggende fietspad op.

4. SLACHTHUISSTRAAT / SINT-PIETERSZUIDSTRAAT

Nadat je links afslieg in de Slachthuisstraat, rijd je verder langs het fietspad maar let wel op voor:

- Eventuele auto's of vrachtwagens die de opritte aan de rechterkant verlaten en die daarbij dit fietspad moeten dwarsen. Jij hebt in dit geval wel voorrang maar het is best om toch extra op te passen.
- Voor plots openslaande portieren van geparkeerde auto's aan de rechterkant van het fietspad.

Op de foto rechts passeren we eerst een brede uitrit naar een handelszaak (hier geen voorrang voor uitrijdende vrachtwagens). Verlaat het fietspad, neem de bocht naar rechts en rijd verder aan de rechterkant van de Sint-Pieterszuidstraat.

4.1 OPGEPAST VOOR DE DODE HOEK VAN AFSLAANDE (VRACHT)WAGENS

Je merkt in de Sint-Pieterszuidstraat diverse parkeerstroken en ook diverse in- en uitritten naar parkings.

Hier moet je extra uitkijken voor afslaande auto's en vrachtwagens.

Die chauffeurs zien jullie niet altijd aankomen in hun achteruitkijkspiegel: er is een zogenaamde 'dode hoek': dat zijn enkele plaatsen waarbij ze jou vanuit hun (vracht)auto niet kunnen zien: (1) aan de zijkant, (2) vlak achteraan de vrachtwagen en (3) dicht bij de stuurcabine vooraan.

TIP: Vertraag, houd voldoende afstand én blijf ver achter de (vracht)wagens of bussen die willen afslaan.

BIJKOMENDE OEFENING

Vraag de leerlingen ook welke voorrangregel op de rechterfoto geldt. Laat hen één voor één het kruispunt naderen en hardop zeggen wat ze zien en doen, zo krijg je zicht op het proces dat zich in hun hoofd afspeelt.

4.2 OP EEN TWEERICHTINGSFIETSPAD BUITEN DE ROTONDE FIETSEN (= HERHALING 2.3)

Een **rotonde** is een rond plein dat je met de rijrichting mee moet volgen. De algemene regel is dat bestuurders op de rotonde voorrang hebben op al wie de rotonde wil oprijden. Bij het oprijden van de rotonde moeten bestuurders geen richtingaanwijzers gebruiken. Om de rotonde te verlaten, moeten de richtingaanwijzers wél gebruikt worden, dus ook als fietser moet jij je arm uitsteken bij het afslaan van die rotonde.

Hier ligt het fietspad echter buiten de rotonde waardoor deze regel niet van toepassing is !

Daarom zie je aan het fietspad een omgekeerde rode driehoek op een verkeersbord en haaiantanden op het wegdek. De omgekeerde driehoek is een voorrangsbord en betekent dat weggebruikers (hier de auto's) die van links of van rechts komen voorrang hebben op de anderen.

Zo rijd je als fietser dit fietspad buiten de rotonde op:

- Bij het oprijden van het fietspad geef je voorrang aan fietsers die reeds op dit fietspad van links en rechts komen. Je ziet bij alle oversteken van dit fietspad buiten de rotonde onder meer de haaiantanden op het wegdek die duidelijk aangeven waar je moet stoppen en voorrang moet verlenen.
- Indien je van rijrichting verandert, kijk je vooraf even over je linkerschouder en steek daarna je arm uit, daarna verlaat je de rotonde.

5. SINT-PIETERSGROENESTRAAT / KAREL LEDEGANCKSTRAAT

VOLDOENDE RECHTS HOUDEN OP HET TWEERICHTINGSFIETSPAD
NAAST DE SINT-PIETERSGROENESTRAAT (= HERHALING 3.2)

Langs de Sint-Pietersgroenestraat ligt een tweerichtingsfietspad, dus rijd voldoende rechts.

5.1 OVERSTEKEN VAN EEN VRIJ DRUKKE WEG (HERHALING 3.1)

Vertraag als je de afsplitsing naar de Karel Ledeganckstraat nadert.

Kijk over je linkerschouder naar eventuele achteroprijdende fietsers om te zien of het voldoende veilig is en straks even naar rechts af te buigen.

TIPS om de Sint-Pietersgroenestraat zo veilig mogelijk over te steken naar de Karel Ledeganckstraat:

- Sla best even het zijpaadje naar de tunnel onder de berm in, draai je fiets en stel je op met je voorwiel in de richting van de tegenoverliggende Karel Ledeganckstraat. Zet je voet aan de grond en kijk in beide richtingen of straat en fietspad veilig is.
- Kijk naar links, dan naar rechts of er fietsers en of voertuigen aankomen vanuit de Sint-Pietersgroenestraat.
- Controleer ook of er geen auto's naar links afslaan uit de Karel Ledeganckstraat, want ook die hebben voorrang.
- Eens het fietspad overgestoken, kijk je nog even naar links en rechts en steek de straat over indien er geen verkeer aankomt.

OEFENING

Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet. Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens hardop zeggen en laat ze vervolgens zelf één voor één het manoeuvre uitvoeren.

5.2 EEN ONVERWACHTE HINDERNIS VEILIG KUNNEN VOORBIJ STEKEN

Jonge fietsers leren best anticiperend kijken. Dat wil zeggen: geconcentreerd vooruitkijken om zoveel mogelijk risicosituaties tijdig te kunnen inschatten.

In deze straat kan je soms te maken hebben met auto's die geparkeerd staan en is er tevens een wegversmalling ter hoogte van basisschool De STEMpel.

Voor je naar links uitwijkt o.w.v. de hindernis kijk je steeds vooraf links over je schouder of er geen achteroprijdend verkeer (fietsers, bromfietsen, wagens) komt aangereden. Indien die achteroprijdende bestuurders nog op voldoende afstand verwijderd zijn, geef je aan dat je zult uitwijken door je linkerarm uit te steken en indien veilig passeer je voorbij de hindernis.

Let ook steeds op wanneer je geparkeerde auto's voorbij rijdt, want die kunnen plots wegrijden of de bestuurder of passagier achteraan kan plots het portier openslaan.

Je rijdt best op volgende manier voorbij een geparkeerde auto:

- Kijk goed vooraf of de richtingaanwijzer van de auto werkt en of er een chauffeur in de auto zit.
- Als die autobestuurder net aanstalten maakt om weg te rijden, steek je deze auto best niet voorbij.

5.3 RECHTS AFSLAAN OP HET FIETSPAD NAAST DE BLANKENBERGSE STEENWEG (= HERHALING OEFENINGEN 1.3 EN 2.2)

Rechts afslaan vanuit het laatste stukje in de Karel Ledeganckstraat op het aanliggend fietspad naast de Blankenbergse Steenweg in de richting van het centrum van Sint- Pieters doe je als volgt:

- Minder je snelheid bij het naderen van het fietspad.
- Kijk over je linkerschouder om na te gaan of er geen achterliggers zijn.
- Zorg ervoor dat je goed rechts blijft rijden.
- Steek je rechterarm uit.
- Houd rekening met overstekende voetgangers op het zebrapad.
- Breng voor je afslaat je rechterhand terug naar je stuur.
- Houd aan het kruispunt rekening met aanrijdende fietsers van links, zij hebben voorrang want de Blankenbergse Steenweg is een voorrangsweg. Eventueel stop je even op het strookje vlak voor het fietspad om beter zicht te krijgen op aanrijdende fietsers.
- Pas nadat die fietsers voorbij zijn, sla je af richting centrum Sint-Pieters.

OEFENING:

Doe de oefening voor terwijl je hardop zegt wat je doet.

Laat de leerlingen de verschillende stapjes nog eens hardop zeggen en laat ze vervolgens zelf één voor één het manoeuvre uitvoeren.

6. BLANKENBERGSE STEENWEG / TERUG NAAR STARTPUNT

6.1 OPGELET VOOR UITSTAPPENDE REIZIGERS VAN DE BUS LANGS DIT FIETSPAD

Langs dit stuk Blankenbergse Steenweg passeer je **2 soorten bushaltes**. In de buurt van een bushalte kan je als fietser best voorzichtig zijn voor in- en uitstappende busreizigers.

Foto links: Omdat het hier een uitstulpende bushalte betreft (met verhoogde berm), hebben uitstappende reizigers voldoende plaats om even te wachten. Daarom heb je hier als fietser voorrang. Gebruik je fietsbel wanneer voetgangers de doorgang op het fietspad belemmeren

Foto rechts: Hier komen uitstappende busreizigers onmiddellijk op het fietspad terecht. In dit geval moet je als fietser stoppen en de reizigers eerst op het voetpad laten stappen.

MOGELIJKE OEFENING (OPTIONEEL)

Volgende vragen kan je hier eventueel stellen aan de kinderen:

Welke informatie vind je terug op de haltepaal?

- De naam van de halte.
- Informatie over de buslijnen die hier voorbijkomen. (nummers)

Waar kan je de dienstregeling en het traject van de bussen nog terugvinden?

- Op www.delijn.be.
- Je kan ze ook opvragen bij de Lijnwinkel in je buurt.

TIP 1 Leer de kinderen ook dat het belangrijk is om goed uit te kijken wanneer je in of uit een bus stapt. Komt er geen verkeer aan? Hinder je geen andere voetgangers of fietsers? Pas wanneer het veilig is, stap je in of uit de bus.

TIP 2 Let ook bijzonder op voor verkeer dat vanuit één van de parkings aan winkels gelegen langs deze weg komt aangereden. Je hebt wel voorrang maar het is beter om alert te zijn.

TIP 3 Let ook op voor voetgangers die het zebrapad hier oversteken, zij hebben hier voorrang want de strepen van het zebrapad lopen door over het fietspad (= herhaling 1).

6.2 OVERSTEKEN VAN EEN DRUKKE WEG DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN VERKEERSLICHTEN MET EXTRA HUPPELMARKERING (HERHALING 3.1)

RIJD NU DE PARKING OP VAN CC DE DIJK. DIT IS HET EINDPUNT VAN DE VERO.

OPGELET! Plaats je fiets op een veilige plaats (pleintje achteraan de bib) en sluit die steeds goed af voor je weggaat.

6.3 JE FIETS CORRECT STALLEN EN AFSLUITEN

Tips om je fiets veilig te stallen:

- Stal je fiets bij voorkeur in een fietsenstalling.
- Stal je fiets nooit op een plaats waar dat verboden is of waar het een hindernis vormt voor voetgangers of eventuele andere fietsers.
- Zorg ervoor dat je een goed en veilig slot hebt.
- Stal je fiets steeds slotvast en maak hem vast aan een vast voorwerp, ook al is het maar voor heel even.
- Neem waardevolle voorwerpen (zoals fietshelm of boekentas) van de fiets of uit de fietszakken.

Maak je fiets uniek, laat hem labelen. Laat je fiets labelen bij de fietsdienst Brugge. Een label kan online worden aangevraagd via volgende link: www.brugge.be/fietsmarkering

Wordt je fiets toch gestolen, doe dan zo snel mogelijk aangifte bij de politie.

www.politie.be/nl/e-loket

OEFENING

De leerlingen moeten bij het startsein zo snel mogelijk hun fiets wegzetten, op slot doen en weer bij de leerkracht komen staan. Vervolgens kijken ze wie zijn fiets correct heeft weggezet, wie zijn fiets hinderlijk geplaatst heeft en wie zijn fiets niet goed heeft vastgemaakt.

VERKEERSBORDENFICHE

GEVAARSBORDEN

Gevaarlijke bocht.
Bocht naar links.

Verhoogde inrichting.

Plaats waar veel kinderen
komen.

VOORRANGSBORDEN

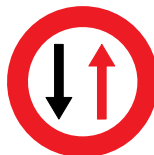
Voorrang verlenen.

Kruispunt waar de algemene regel,
voorrang van rechts, geldt.

Stoppen en voorrang
verlenen.

Smalle doorgang: je moet voorrang
verlenen aan de tegenliggers.

Voorrang op het volgende
kruispunt.

VERKEERSBORDEN

Verboden richting voor
iedere bestuurder.

Verboden toegang voor
voetgangers.

Het onderbord betekent dat dit
verbod niet geldt voor fietsers.

Verboden om aan het het volgende
kruispunt af te slaan in de richting
van de pijl.

Verboden toegang in beide
richtingen voor iedere
bestuurder.

Verboden toegang voor
bestuurders van rijwielen.

GEBODSBORDEN

Verplicht de door de pijl aangeduide richting te volgen.

Verplicht rondgaand verkeer.

Verplicht fietspad.

Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, van fietsen en van tweewielige bromfietsen klasse A.

Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers en fietsers.

AANWIJSBORDEN

'Schoolomgeving': zone van een of meer openbare wegen of gedeelten ervan, waarin de toegang tot een school is inbegrepen en waar maximum 30 km/uur geldt.

Bestaande aanduiding begin en einde bebouwde kom.

Einde van een bebouwde kom. Dit verkeersbord wordt rechts geplaatst op elke uitvalsweg van een bebouwde kom; het mag links herhaald worden.

Wegwijzer. De afstand in km kan op de wegwijzer aangeduid zijn.

Eénrichtingsverkeer. Dit onderbord geeft aan dat fietsers wel mogen in beide richtingen rijden.

Oversteekplaats voor voetgangers.

Oversteekplaats voor fietsers.

Opstelvak voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

Doodlopende straat maar fietsers en voetgangers kunnen wel door.

Fietsstraat, de fietser heeft absolute voorrang op gemotoriseerde voertuigen.

Onder/bovengrondse oversteekplaats voor voetgangers.

Smalle doorgang, voorrang ten opzichte van de bestuurders die uit tegenovergestelde richting komen.

7 WAT BETEKENT

Bebouwde kom Een gebied met bebouwing dat men aankondigt met de verkeersborden F1 en F3. In de bebouwde kom mag je maximum 50 km/uur rijden (www.wegcode.be).

Bestuurder Al wie een voertuig bestuurt of trek-, last- en rijdieren of vee geleidt of bewaakt, ook fietsers. Bestuurders van voortbewegingstoestellen (skaters, steppers, skeelers, rolstoelpatiënten, rollators...) moeten de regels die van toepassing zijn op fietsers volgen als ze zich sneller voortbewegen dan stapvoets. Zij zijn dus ook bestuurders.

Doorlopend voetpad Een voetpad dat over de rijbaan loopt.

Fietsopstelvak De zone, al dan niet aansluitend op een fietspad, afgebakend door twee stopstrepen met een wit fietssymbool, duidt de plaats aan waar fietsers zich moeten opstellen als het verkeerslicht op rood staat.

Fietspad Het deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van fietsen en tweewielige bromfietsen klasse A, door verkeersborden of door wegmarkeringen.

Fietsstraat In een fietsstraat mogen fietsers de volledige breedte van de rijbaan (eenrichtingsverkeer) of de helft van de rijbaan langs de rechterzijde (tweerichtingsverkeer) gebruiken. Gemotoriseerde voertuigen mogen fietsers niet inhalen en maximum 30 kilometer per uur rijden. Het begin en einde van een fietsstraat wordt aangeduid met blauwe aanwijzingsborden en een logo op het wegdek.

Fietsuggestiestrook Het is een opvallende strook in geel, oranje rood of groen bv. op de rand van de rijbaan die niet wordt afgebakend door strepen en niet is aangeduid door een speciaal verkeersbord omdat de strook deel uitmaakt van de rijbaan.

Geparkeerd voertuig Een voertuig dat langer stilstaat dan nodig is om in of uit te stappen of om te laden of te lossen.

Kruispunt De plaats waar twee of meer openbare wegen samenkomen.

Manoeuvre Een zijdelingse verplaatsing of verandering van richting.

Rijbaan Het deel van de openbare weg ingericht voor het voertuigenverkeer.

Schoolstraat Een schoolstraat is een straat waarin de toegang van een school gevestigd is en waarbij het begin en het einde van de schooldag motorvoertuigen gedurende een half uur worden geweerd. De openbare weg is dan voorbehouden voor voetgangers, rijwielen (fietsen, drie- en vierwielers) en speed pedelecs. Het uitrijden van een schoolstraat is toegelaten.

Verkeersplateau Een verhoging op de rijbaan die dient om de snelheid te matigen.

Voertuig Elk middel van vervoer te land.

Voetpad Het deel van de openbare weg dat voor voetgangers is voorbehouden.

Weggebruiker Elke persoon die gebruik maakt van de openbare weg.

Zebrapad Een oversteekplaats voor voetgangers.

Zone 30 Een zone afgebakend door verkeersborden F4a en F4b. Binnen een zone 30 mag je maximum 30 km/uur rijden.

Zachte weggebruiker Een voetganger of fietser.

OPGELET: Een gebruiker van een voortbewegingstoestel (skateboard, skeelers, step, rolstoel, rollator...) wordt beschouwd als een voetganger als hij zich niet sneller voortbeweegt dan stapvoets. Hij is een fietser als hij zich wel sneller dan stapvoets voortbeweegt en wordt dan ook geacht op het fietspad te rijden.

COLOFON

Redactie

Piet Verroens

Foto's

Piet Verroens, preventiedienst Stad Brugge

Kaart

Mobiel21

Lay-out

Cel Creatie - Communicatie & Citymarketing Stad Brugge

Met dank aan

de werkgroep vero Sint-Pieters

Ariane Duthoo, preventiedienst stad Brugge

Inge Van Hecke, lokale politie Brugge

Cindy Cogge, lokale politie Brugge

Datum

Januari 2021

Verantwoordelijke uitgever

V.U. Colin Beheydt, algemeen directeur Stad en OCMW Brugge, Burg 12, 8000 Brugge

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets van deze uitgave worden veelevoudigd, vertaald of aangepast, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

